

BÁCSKA.

MÉGYESI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre	12 kor.	Negyedévre	3 kor.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre	6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.		MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Megmozdult az ország.

A Justh-párt elvesztette két tagját. Két igazán függetlenségi ember, Fráter Lóránd és Macky Emil, kilépett a párt-kötelékből. És ez még nem minden. A beavatottak elég hangosan suttoják, hogy a két uttörőnek követői is lesznek.

Az a levél, melyet Fráter és Maczky volt pártjuk elnökéhez intéztek, nagyon tanulságos okirat. Az van benne megírva, amit a lapok is, politikusok is megírtak és megmondtak Justh Gyulának még az aradi gyűlés előtt. Az van megírva benne, hogy magyar függetlenségi politikus követelheti ugyan, sőt követelnie kell az általános szavazati jogot, de aki jó magyar ember és hiven kitart Kossuth Lajos hagyományai mellett, az ebben a reformban csak új eszközt kereshet az állam magyarságának megőrzésére és megerősítésére, de nem érthet alatta semmi olyat, ami hazánkban a magyarság hegemoniájának és a hazafias politika támasztékainak véget vethetne.

Az van továbbá megírva abban a levélben, hogy a Justh elnöklete alatt álló függetlenségi párt törekvései a választójog terén háromszorosan is gyanuba keveredtek. Először, mert a nemzetközi szociáldemokratákkal szövetkezett egy reform keresztülvitelére, holott

ezek minden nemzeti szempontot megvetnek és kigunyolnak. Másodsor, mert egyes párttagok egyenes indítványa dacára, a párt kitért az elől, hogy választójogi programját nemzeti szempontból körülbástyázza. És harmadsor azért, mert a párt az aradi gyűlésen elfogadta még a nemzetiségi párt képviselőjének támogatását is, holott ez a párt nyíltan tűzi maga elé a magyar hegemonia lerombolásának herosztrateszi gondolatát.

A kilépett párttagok és velük együtt bizonyára a hazafias magyar emberek zöme megdöbbsent ezeknek a halmozódó jelenségeknek láttára és a szemlélődőkben bizonyára kételyek támadtak arra nézve, vajjon csakugyan hazafias és Kossuth Lajos programjához méltó terv lehet-e az, amely ilyen módon és hazafiságukban ennyire gyanus táborokban toborozza szövetségeseit?

A kellemetlen gondolat úgy látszik, nagyon sok függetlenségi választó oldalát furhatja, mert hatásában ime utat talált már a parlamentbe is és ott elragadott Justh Gyula oldaláról két embert, akiről lehetetlen letagadni, hogy mindeddig a függetlenségi eszmék hűségesei voltak.

Két kilépő még nem sok. Marad benn közel negyven. Ha még hat vagy nyolc kilép, akkor is marad harminc. Ez is elég — a szociálistáknak és a

nemzetiségi pártiaknak, akiknek csak eszköz kell. De hogy Justh Gyulának elég-e? És főleg elég lesz-e annyi, a mennyit a megmozdult ország a legközelebbi választáson mellette hagy?

Talán mégis jobb lett volna elszakadni a természetellenes szövetségeseitől, mint a saját választóitól.

A zombori iskolánék gyásza.

Súlyos csapás érte a zombori Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánék záróját. *Michael Mária Stanislava* a ház főnöknője folyó hó 4-én reggel, a bensőséges, nagy áhitattal vett haldoklók szentségeivel megerősítve, visszaadta lelkét Teremtőjének, kihez itt a földön 54 éven keresztül nagy ragaszkodással s hiven őrzött fogadalma fűzte.

Elköltözött . . . elaludt csendesen az Urban!

Nagyobb veszteség nem érte még halhatatlan emlékü Haynald biborosunk áldásos alkotását, a zombori nőzárdát, mint az ő halála.

Szivszorongva, aggódva, csüggedő kétség, fel-felesillanó remény közt lestük-vártuk az enyészet harcát az egyre-egyre ellankadó testtel.

Tán soha sem ostromolta több és bensőségebb ima az Élet és Halál Urának trónját, mint mikor az ő halálküzdelme alatt tisztelői, szerettei és szeretetábránsói kérték gyógyulásáért a mindenható Istent.

== ALLANDÓ BÚTOR- ==
K I Á L L I T Á S
 É S E L A D Á S
 A Z I P A R O S O K Á R U C S A R N O K Á B A N
 == Z O M B O R. ==

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.

A fogyasztási csarnokba minden megszorító kötelezettség nélkül bármikor be lehet lépni.

Am úgy látszik, maga az Ég is megelégtelte hű leánya szenvedését, mellyel bűnadósságát váltotta meg, s csendes álomra a sir ölébe hívta. Ugy szunnyadt el... arcán nyugodt, csendes mosolygással, mint aki nehéz, fáradságos munka után üdítő, jótékony pihenőre tér.

Ott terítették ki virágok közt Krisztus hív jegyesét a hatalmas, gyönyörűen díszített gyászteremben.

Mondják, a halál kiegyenlített mindent. A megbántást — bocsánatot, a gyűlötséget — szeretetet, az irigységet — ragaszkodást, a boszúvágyat — könyörületet váltja fel. Lehet, hogy igaz, de hisz neki ellensége nem volt s nem is lehetett.

Tán ezért láttuk ott az ő koporsóját olyanoktól körülveve, kiknek mindegyike csak sirni, zokogni tudott.

Tán ezért kísérte utolsó útján virágokkal, koszorúkkal teleszórt koporsóját az a beláthatatlan embertömeg fájdalmas könyektől csillogó szemekkel.

Ily részvétet, ily megható fájdalmat csak az válthat ki az emberek szívéből, ki nemcsak maga tett jót velük, de akinek működését ezek ragaszkodása s őszinte hálája kíséri a sirig.

Ott állt koporsója a sirgödör szélén...

Egy utolsó pillantás... érezzük, most szakad el szívénytől beláthatatlan nagy időkre... még pár pillanat s a sirüreg szája, az anyaföld most fogadja vissza a testet, mely belőle vétetett.

Néma esendben, a nagy veszteség fölött érzett sajnó fájdalommal állja körül a sirt a nagyszámú közönség, melynek jórésze az ő gondos iskolájából került ki... itt is, ott is mély, halk sóhaj üti meg füleket, távolabb a növendékek könnytől ázott szemét látom... amikor *Fejér* Gyula apátplébános bucsuszóra nyitja ajkát. Látszik arcán, érzik szaván a benső meghatottság, az őszinte tisztelet az elköltözött iránt, hisz ő volt az, ki az elhunytat a zombori közönség osztatlan lelke-

sedése közt vezette be az újon épült intézetbe, melyet a katolikus szülők versenyezve igyekeztek minél teljesebben felszerelni. Mély tisztelete a rend iránt, beszédjében is kifejezésre jut, mely a sirbeszédnek valódi remeke. Tömör és mégis sokatmondó, mélyenjáró, de könnyen érthető, elismerő és mindenekfelett tárgyilagos. Olvasóközönségünknek velünk szolgálatot tenni, mikor egész terjedelmében itt adjuk a nagy hatást tett bucsuszavakat:

Tisztelt gyászoló közönség!

Mély megilletődéssel és megszorított szívvel álljuk körül e megszentelt sirüreg, a melyben örök álmát fogja aludni az az érdemes iskolanőne, aki hosszú éveken át oly buzgón és fáradhatatlanul vezette és nevelte városunk kath. közönségének egy egész leánynemzedékét.

Igen; egy egész nemzedéket; mert hisz alig van városunkban oly kath. család, melynek ne lenne oly tagja, aki az ő hosszú időközön át köztünk folytatott működésének áldásaiban ne részesült volna.

Akik ismerték őt, — és mi mindnyájan ismertük a lángbuzgalmu iskolanővért, s így mindnyájan tudjuk, hogy annak minden gondolata, szívének minden dobbanása, lelkének bámulatos, önfeláldozó tettereje kizárólag azon magasztos ügynek, amelyet szolgált, a ker. leánynevelés szent ügyének volt szentelve.

Aranyja, ezüstje nem volt; de amiye volt, ami sokkal többet ér aranynál és ezüstenél, azt odaadta: ismereteket, közműveltséget, jó lelkületet és jó nevelést adott az ifju leánynemzedéknek.

A tanítói és nevelői magasztos, de egyszerűs mind rögs pályát ismerte; érezte és jól tudta, hogy a népnevelés ügye nemcsak egyeket tesz boldoggá, hanem egész nemzetet, egész országot tehet nagygyá és virágzóvá; — ő ezt nem szóval hangoztatta, hanem tetteleg bizonyította be áldáshozó működése által. — Szerényen működött ő és zajtalanul, el nem csüggedve, vissza nem rettenve a nagy tömegnek azon kicsinylő, méltatlan magaviseletétől, mely gyarló feifogásában a tanítói nemes és dicső állást félre ismerte, nem tudja azt kellőképp megbecsülni, sőt rut hálátlansággal rosszakaratú rágalmatokat szórnak a ker. leánynevelés legszentebb és legüdvösebb tevékenysége felé. — Ő azonban nem azért

dolgozott és fáradozott, hogy az emberek tetszését megnyerje; ő egyedül az Istennek akart tetszeni, és egyedül Ő Tőle várta és remélte földi küzdelmeinek méltó jutalmát.

Mindezek dacára felette nagy érdemei nem maradhattak titokban; eljutottak azok a legmagasabb trón zsámolyáig, úgy hogy csász. és apostoli királyunk Ő Felsege mult évi dec. 20-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározatával a növevelés terén 50 éven át kifejtett buzgó tevékenysége elismerésül a koronás arany érdemkeresztet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

50 évi szolgálat nagy és szép idő; és mindenesetre nagy isteni kegyelem kell hozzá, hogy valaki ezt megérje, és ily nagyszerű eredményekkel dicsekedhessen, mint azt épen a megboldogultnak elérnie sikerült. — Különösen mi zomboriak vagyunk nagy hálával eltelve iránta, akik áldásos működésének jelentékeny idejét közvetlenül élvezni szerencsések voltunk, s akik kitüntetéssel érdemeiről közvetlen tapasztalásból szereztünk tudomást. — Hisz ő volt első főnöknője a mi szép és áldásos zárda-intézetünknek, melynek születését látta, melynek bölcsőjét ringatta, s melynek majdnem két évtizeden át oly bölcs, oly tapintatos és szeretetteljes vezetője volt, hogy nemcsak szerzetestársnői, nemcsak a gondozására bízott növendékek, hanem a szülők, sőt a város összes polgárságának osztatlan háláját, tiszteletét és elismerő ragaszkodását vivta ki magának.

Nagyon szerettük volna ezen királyi kitüntetést a megérdemelt ünnepe keretében neki átadni, ámde a Mindenható Istennek, aki beláthatatlan gondviseléssel intézi földi életünk mulandó napjait másként tetszett intézkedni; hosszas és kínos betegséget bocsátott a megboldogult, melyet az Isten akaratában való példás megnyugvással és igazi keresztény türelemmel viselt mindvégig, míg végül az Isten magához szólította megdicsőült tiszta lelkét.

Legyen az ő emléke áldott és ajánljuk halhatatlan lelkét Istennek végtelen irgalmába!

Amint a föld röge egyhangu kopogással hull a koporsó fedélre, a közönség ajkáról halk morajban száll hő ima az elköltözött lelkéért az egek Ura felé...

Koszorút helyezett kegyelele jelül a koporsóra: Az árván maradt testvérsereg;

Barátnő.

— A „Bácska” eredeti tárcája. —

Az Edison-kávéházba évek óta egy nagyobb társaság jár. Van a társaságban minden rendű ember és így biztosítva van a hangulat mindenkor. A legkorábban jő 2 jogász. Ők ráérnek. Délután 5 óráig kialudták magukat, 1/6-kor már a nyakkendő csokra kész, és 5 perc múlva már együtt beszélgetnek a „nagy világról”. 6 órakor jő egy mérnök, 1/4-7-kor egy félig elkészült orvos, 1/2-7-kor a „tanár ur Korponáról”, 7 órakor pedig jő a „detektiv ur”. Ő nem detektiv, hanem szintén jogász, de mert nem kíváncsi Sággy papa előadásaira, egy biztosító társaság betörési osztályán vállalt 177 korona 77 fillér havi fizetéssel valami állást. A szeméi szurósak, megjelenése villanat-szerű, mert senki se veszi észre, és ő már kanalazza a szűrt kávét dupla habbal, cukrozva.

A társaságban mindenki kávét iszik, bár mindenki megfelelő undorral hajtja végig ezt a műveletet. De hát megszokták. Meg aztán a legolcsóbb, egyéb drágaságok mellett.

A fiuk már évek óta akarnak asztaltársasággá alakulni, de nem tudtak megállapodni a cimben. A szemtelen piccoló, ki, mióta a „jogászpincér” nevezet hallatszik, „colléga urak”-nak szólítja a tagokat, avval jött, hogy nevezék a társaságot „kávénénikék

férfi társasága” cimben. Kapott miatta „ötért” egy nyaklevest, ezzel azonban a társulás kérdése nem volt megoldva.

Fiuk — szól egy este a „szép fiu” Lipót — dupla vagy semmi, hogy ma megalakulunk.

Az arcok kérdőjelekké alakultak, kíváncsian letelepedtek és várták, mi jő.

Hát az jött, hogy Lipót mesélni kezd, mi történt az éjjel. Az történt, mikor mindenkítől elvált, hogy jő két leány az éjceakában. Borzasak voltak ugyan, de nem nagyon piszkosak. Léptek, de tanácstalanul haladtak előre. Ekkor én odaléptem hozzájuk, kérdve: Mi kell nők? — Semmi köze hozzája — volt a nem épen finom felelet. De én nem hagytam abban, szóltam: Nézzétek, lányok, én nem akarok tőletek semmit; ha rám pillantotok, kevés kutatás után észrevehetitek, hogy több a pénzem, mint amennyit ti egész hónapon át kerestek.

Mi mozi-lányok vagyunk.

És mért jártok ily késő éjceakán, amikor mindenki jogos gyanuval áll elébetek? De a toladódtól ne féljete, im itt vagyok én, kirendelve arra, hogy az éjceka védtelen nőit megoltalmazsam.

Miféle szerzet maga?

Én, gyerekek, az „erényörök club”-jának vagyok tagja.

Nagyszerű! Pompás! Meg van már a cim — kiáltottak a fiuk közbe — megalakulunk.

Igy lett az ifjak eme összejöveteléből az „erényörök club”-ja. A társaság csakugyan kifejtett valamelyes működést. Boxerral, vassbottal, Browninggal ellátva az éjceka eltévedt nőit néha gyámolította. Ha azonban a nő egy ilyen erényörökkel tévedt össze, ez alkalom volt arra, hogy másnap „az asztal” előtt leadassék. Fontosságot tulajdonítottak az ilyen eseteknek. Korholás illette az ügyetlenkedőt; dicséret járt annak, aki a sablonon túl is eredményesen járt.

Ez este szombat van, az összeseknek „polgári kimenője”. Ilyenkor egy külön terembe vonulnak, mert rendesen részegség a vége. De meg azért is különvonulnak, mert a nagyobb esetek pertraktálnak, és hogy mindenki hallhassa, oly hangon kell beszélni, melyre a kávéházban is figyelmesek lennének.

A fiuk együtt vannak, csak még egy újabb keletű tag, csendesebb és sohasem a nagy zajt kedvelő, hanem inkább kettesben discurál.

Bizonyára hoz majd valamit — szól Lipót — valami nőesetet.

Hogyan? — veti közbe Galánthai — hisz sosem szokott nőről beszélni.

Neked talán nem, de velem igen.

polg. IV., III., II. és I. osztály; elemi III. és IV. b) osztály; a bennlakó növendékek.

Csokrot hozott: Késmárkyné Alföldy Flóra; Gaal Magduska; Mayer Istvánné és özv. Reiter Lajosné. A polg. II. és III. oszt. ezenfelül ünnepélyes gyászmisét szolgáltat folyó hó 12-én hön szeretett főnöknője lelke üdvéért.

A kalocsai általános főnöknő a ház kormányzásával Mária Editha testvért bizta meg, ki előzékeny, tapintatos s körültekintő gondosságával eddig is, nemcsak szerzetestársnői, de a nagy közönség bizalmát és szeretetét is teljes mértékben bírja. Mindkettő csak nyerhet vele, ha hatósága ez állásban véglegesíteni fogja!

A fogyasztási csarnok.

Hogy lapunk hasábjain a már elviselhetlen drágaságról megjelent többrendbeli meggyőző cikkeinknek hatása volt, az már kétségtelen, mert ezeknek alapján — úgy mint más nagyobb városokban — Zomborban is megalkult már a fogyasztási csarnok. Az egyes családok jól felfogott érdekükben tömörültek és beléptek a fogyasztási csarnokba. És akik eddig beléptek, nem bánták meg a tettöket, mert már is azt tapasztalták, hogy ez az intézmény, mely más városokban csakis terhes részvények megváltása ellenében alakulhatott meg, itt semmiféle terhes vagy megszorító kötelezettséget se ró rájuk: anyagi tekintetben igen hasznos és üdvösen működik.

Hogy minden kezdet nehéz, az kétségtelen, hogy egy ilyen nagyarányú fogyasztási csarnok elé is akadályok gördültek, míg életképesse vált és prosperálhatott, az is előre látható volt. Azonban a fogyasztási csarnok agilis tulajdonosa: *Engel Mór* nagykereskedő nem ijedt meg a nehézsé-

gektől és leküzdvén a feltorló akadályokat, Szeged város mintájára, hol már évek sora óta többrendbeli ilyen fogyasztási csarnok — tekintélyes számú tagokkal — hasznosan működik, polgártársai javára, habár áldozatok árán is, megnyitotta egy hó előtt a fogyasztási csarnokot.

Elve az volt és most is az, hogy nagy forgalom mellett kis haszonnal is beéri.

Egy hó leforgása után volt alkalmunk betekinteni a fogyasztási csarnok üzletkönyveibe és nemcsak a jó áruk és háztartási cikkek pontos kiszolgálásáról és kifogástalan kezeléséről győződünk meg, de arról is, hogy életképessége folytán minden eddig Zomborban létezett ily nemű fogyasztási csarnokokat vagy egyleteket jóval fölülmúlt. És ez nem is valami nagy csoda, ha meggondoljuk, hogy maga a jéhirű tulajdonos vasszorgalommal vezeti a csarnokot és minden legkisebb dologra is kiterjeszti figyelmét, a vásárló családok iránt pedig a legnagyobb jóakaratot és előzékenységet tanúsítja. És szigorú fegyelmet és rendet tart fenn alkalmazottjaival szemben is, miáltal elejét veszi annak, hogy a legcsekélyebb panasza se fordulhasson elő az üzletben az áruk pontos és kifogástalan kiszolgálásánál.

Egy hónap leforgása nem sok idő ily nagyarányú fogyasztási csarnok életében, de ezen idő alatt is elég szép eredménnyel záródtak a vásárló családok üzleti könyvecskéi. Mert hogy alkalmunk nyílt egy hó leforgása után a „Csarnokosokról“ vezetett főkönyvbe betekinteni, örömmel tapasztaltuk, hogy a közép háztartású családokra — a kisebb-nagyobb bevásárlás arányához

képest — csak fűszer és egyéb a háztartáshoz szükséges bolti cikkek, valamint a husneműek vásárlásánál 4—8—10 korona havi készpénz megtakarítás esett. És ezt saját tapasztalatainkból irhatjuk. Ez pedig épen nem megvetendő összeg egy családnál sem, még a vagyonosabbaknál sem és fényesen mutatja, hogy csakis az összetartásban és tömörülésben rejlik az erő. Aki pedig tudja azt, hogy fillérekből lesznek a koronák, az nem is késik a fogyasztási csarnokba való belépéstől, mert azt is tudja, hogy már egy év leforgása után is igen szép tőkét takarít meg magának, amiből a háztartás egyéb szükségleteit fedezheti.

Hiszen be van már vonva a fogyasztási csarnokba a többi szükséges háztartási cikk: fa, szén, zsir, hentesárúk, tej, vaj, liszt stb. árusítása is, melyeket a csarnok tulajdonosának közvetítése folytán mind jéhirű és megbízható kereskedők és iparosok szolgáltatnak ki 10% előnyárban a fogyasztó családoknak. Így a fát: a Roheim-cég, a szenet: Berger S. szénkereskedő, a hust: Pintinger János mészáros, a zsirt és hentesárukat pedig Bogdán István hentes stb.

Látható tehát, hogy a fogyasztási csarnok mindenféle háziszükséglet előnyös beszerzésére kiváló figyelmet fordított, hogy a folyton növekedő drágaságot a lehetőségig megtörje. Aki tehát mindezen önként kínálkozó előnyöket csak egy kis figyelemre is méltatja, kell, hogy belássa, hogy a fogyasztási csarnok nem falra festett kép, hanem üdvös intézmény minden családra nézve és igazán hasznos is!

Nem lehet tehát eléggé hangoztatnunk azt, amit már több ízben is

A végszóra — mint a hogy illik — kopogás után jelenti Jenő, a szöke pincér, hogy Csendes Gyuri, alanyi költő ur megérkezett.

Serbustok, fiuk — ezzel lép be — kissé megkéstem, de ugy-e nem baj? Van ma estére tárgy? No, ha nincs, akkor ma én következem.

Ugy-e mondtam? — incselkedik Lipót.

Mit mondtál? De mindegy. Éhes vagyok. Pincér, mit is lehet enni? Hozzon nekem 2 tojást pohárban, azalatt elkészíthet egy pár debrecenit mustárral, de mivel minderre várni kell, röptiben kérek egy hideg sertés karajt kompóttal. Az eset címe pedig — fiuk — ez lesz: a Barátnő.

II.

Ott ültem aggszűz pékkisasszonyomnak közismerten szűk üzlethelyiségében, mikor belép az a trafikos kisasszony, kit mindannyian ismertek arról, hogy állandóan nevetett. Jelenleg masamód kisasszony és mint ilyen, 50 korona havi fizetést kap, a házmesternél lakik és szenvedéssel huzza az élet jármát.

Legyen a barátnőm — mondok neki minden átmenet nélkül — és mindjárt jobban él.

Mit jelent az?

Jó, én nem bánom, ha, mint pesti lány,

a bankot akarja adni, hát adja. Én meg elmesélem magának, mi az a barátnő. Hát nézze. Este 8 óra van. Az üzletet lezárták, és maga siet, mert várom én. Mikor találkozunk, maga belibben a kocsiba, melyben már én ülök. És megünn, megünn ki az éjcahába. A ligetben kart-karba öltve elsétálunk és hol a zene szól, ott megvaesorázunk. Maga nevet ide-oda, nehéz bortól alig mozdul a nyelve, egész teste lankadságot érez, és én kérdelem, haza akar menni? Maga azt feleli: igen. Jó, és a kocsit hazavisz, a kapuja előtt maga leszáll, és mert nincs 20 fillérje, én megfizetem a kapupénzt, és maga édes szender között elalszik.

Hisz ez nagyon szép!

Várjon, ez még csak az első felvonás. De jó a többi is. Ismét találkozunk. De az irány most Buda. Oda rándulunk ki. Jól bevaesorál. Utána a kávéházban zenét hallgat, de, mert nem szokta meg, a szeme lezárul. Ez a felhívás arra, hogy menni kell. És megünn. Most már nem viszem haza a babát, hanem pihentetem elegánsan szállodában. Ó, ha látná egyszer, milyen kilátás nyílik a Fiume szállóból a Dunára. Csak éppen, hogy a vize nem kék, de épen úgy szelik a hajók, mint a tenger vizét. Ide térünk be. De maga megjegy a kettős ágyat látva. Ijedelmét el kell oszlatni. Két csöngetésre a sváb Mari jó be, és egy spanyol falat helyez el. Most már

isten önnel! Nem is látjuk egymást. Ön külön én külön. Sötét is van, és az első zavarón átesve, jótékony álomba merül. Meluzina tündérvilágában képzelet magát, a táncos Vigano és Medina világában, mikor egyszerre csak megszólal félénken, halkán: „Poéta ur.“

Fél talán valamitől?

Ó, én nem félek.

Haragszik tán, mert idehoztam, és szeretne mindent meg nem történnel tudni?

Ó, én nem haragszom.

Hát azt hiszi, hogy rosszat akarok magának? Rossz ember vagyok?

Nem. Ön nagyon jó.

Hát akkor dobjam félre ezt a spanyol falat, mely akadályul szolgál közöttünk, hogy megértsük egymást. Dobjam félre?

Ha ön úgy gondolja jónak...

A spanyol fal félredobva, és, igen, Elza, miénk a világ, miénk...

Tovább, tovább...

Tovább nincsen már, több szó már nem szükséges; akik keresték, megtalálták egymás ajkát. Hát rut dolog ez, kedves Elza?

Elza behunyta szemét és így mondta rá: Gyönyörű!

Akar-e hát a barátnőm lenni?

Ha ön is úgy akarja, — én szegény lány vagyok.

irtunk, hogy minél nagyobb számban tömörüljenek a családok és lépjenek be a fogyasztási csarnokba, saját jól felfogott érdekükben, mert a csarnok csak tömeges pártolás által tartható fenn, mivelhogy *összetartásban és tömörülésben van az erő* és mert minél többen vagyunk együtt, annál nagyobb előnyöket érünk el és annál inkább fog virágozni a csarnok saját hasznunkra és jólétünkre.

H I R E K .

Hieronymi Károly.

Egyike volt ama keveseknek, kik nem öseik nemeslevelével, hanem saját tudásuk, munkaerejük, alkotó tehetségük és jellemük ajánlólevelével küzdötték fel magukat a névtelenség sötétségéből a történelmi nagyság fényességébe. Tudása rengeteg, munkaereje törhetetlen, alkotó tehetsége kimerülhetetlen, egyéni és politikai jelleme hajlíthatatlan. Öt évtizedes pályafutása alatt minden állomáshelyen, hova a sorsa állította, a nagyok között is nagy tudott lenni. Az volt tudósnak, az tisztviselőnek, az államférfiúnak. Kidőlte óriási vesztés a kormánynak, a munkapártnak s az országnak egyaránt. A kormány böcs tanácsadóját, a párt élető szellemét, az ország boldogulásának nagy alapozóját sinyl halálában. Ki tudná felgondolni, nemzetető, államszilárdító alkotások terveinek mely rengetege szállt vele sirba? Az egész nemzet mélyen megrendülve fogadta a váratlan katasztrófát s nagyokat illető gyásszal kísérte örök nyugovó helyére.

Életrajzát a következőkben adjuk:

Hieronymi Károly 1836 október 1-én Budán született. Gimnáziumi tanulmányait Pozsonyban, Nagyszombatban és Budapesten végezte. A műegyetemről kikerülve, 1856-ban építészeti növendék Buda városánál, majd tagosító mérnök Maramaros megyében, 1861-ben Maramaros megye főmérnökévé választották.

III.

Fiak, nincs tovább. Én nem kalandot kívántam elétek tártani, hanem problémát. Oldjuk meg. Vitatkozzunk fölötte. Halljak érveket. Van-e joga egy szegény lánynak arra, hogy a könnyű és leder életet válassza a becsületes szegénység helyett? Elítélhető-e a lány, ki szakít a társadalmi előítéllettel és egyetlen tőkéjét, ifjúságát kamatoztatja?

Jogosan veti-e ki a társadalom a maga kebeléből a bűn útjára letévedt nő-személyt? stb. stb.

A vita megindult. A máskor vig társaságban igen komoly szavak hangzottak el. És ki hinné azt, hogy még a legenyhébb vélemény is a nőre lesújtó volt?

Mégis öt féle fővélemény alakult ki husz jelenlevő részéről. Ezek aztán egy bizottságot alakítottak, mely az alapszabályok szerint öt tagból állt és most teljes ülési határozathozatala végett vonultak vissza.

A bizottság határozata nem felel az összes felvetett kérdésekre, de tömör szavakban, röviden így döntött: „A szegénység nem szegény, a becstelenség — gyalázat.”

IV.

És ezek után ön, Elza és többi tarsnői mi választanak?

Ganymedes.

tották. 1867-ben Mikó Imre gróf, közlekedésügyi miniszter mellé elnöki titkárrá nevezték ki. 1868-ban osztálytanácsos, 1872-ben miniszteri tanácsos lett, ugyanez évben megbízták az államtitkári teendővel, 1874 október 20-án államtitkárhelyettesévé nevezték ki. 1875-ben a zombolyai kerület képviselővé választotta. E kerületet tizenhét évig képviselte. 1882-ben megvált államtitkári állásától és az osztrák-magyar államvasutak magyarországi vonalainak igazgatósági elnöke lett, mely állást a társaság magyar vonalainak megváltásáig betöltötte. Öfelsége ekkor a II. osztályú Lipót renddel tüntette ki. Gajzágó Salamon nyugalombalépése után az állami főszámszék elnökévé nevezték ki, amely állásától csakhamar megvált, midőn a Wekerle-kabinet alakulásakor a belügyi tárca átvételére kérték föl. E minőségében az egyházpolitikai törvényjavaslatoknak az állami anyakönyvekre vonatkozó részét ő dolgozta ki. A közigazgatási bíróságokról szóló törvényt is alatta szerkesztették és a fővárosi előjárások reformjait is ő vitte keresztül. Belügyminiszterségének nevezetes mozzanata az a súlyos küzdelem, amellyel 1893 nyarán a Maramaros megyében föllépett heves kolerajárvány tovaterjedését megakadályoznia sikerült.

A Wekerle-kabinettel ő is lemondott tárcájáról, mire a belső titkos tanácsosi címet kapta. Midőn 1895-ben a Magyar agrár- és járadékbank létesült, ő lett elnöke. 1903. november 3-án a Tisza-kormány kereskedelemügyi minisztere lett. Ez állásában mindenekelőtt újjászervezte a kereskedelemügyi minisztérium ügybeosztását, igen becses emlékiratot adott ki a magyar ipar fejlesztéséről, előkészítette az ipartörvény revízióját az erre vonatkozó hazai és külföldi joganyag összegyűjtésével és közzétételével.

1905. június 15-én, mikor Tisza kabinete lemondott, ő is megvált a kereskedelmi tárca vezetésétől és a magánéletbe vonult, azonban oszlopos tagja maradt a szabadelvűpárt tagjaiból alakult Nemzeti Társaskörnek. Wekerle koalíciós kabinetjének fölmentése után öfelsége 1910 január 17-én a Khuen-Héderváry-kabinetben a kereskedelmi tárca élére állította. Az időközben megüresedett iglói kerületben mandátummal kinálták meg s Batthyány Pál gróf ellenzéki jelölt visszalépése után egyhangulag képviselővé meg is választották.

A nemzeti munkapártnak alakulásánál és szervezésénél tevékeny részt vett. Az 1910. évi június 21-ére összehívott országgyűlésre két kerület is megválasztotta. Pozsony I. kerülete és Igló. A pozsonyi mandátumot tartotta meg.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Horváth Gyula újvidéki kir. törvényszéki irodatisztát az újvidéki törvényszékhez irodai igazgatóvá nevezte ki.

Husz éves találkozó. Felkérjük azon iskolatársainkat, akik 1891. évben a halasi ev. ref. főgimnáziumban érettségit tettek, szíveskedjenek a találkozó megbeszélése végett velünk társadalmi állásukat és lakcímeiket sürgősen közölni. Spanyol József városi tanácsos, Konyovits Antal főszámvevő, Zombor.

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán a szenttamási állami elemi iskola gondnokság elnökévé dr. Pavlovits Momir ügyvédet, alelnökévé Baitz Ferenc állatorvost, tagokul Ivanits Izidor községi jegyzőt és Hadzsits Tivadar földbirtokos szenttamási lakosokat nevezte ki.

A zombori felső kereskedelmi iskola helyettes tanára, Hettesheimer Ernő, a budapesti országos tanárvizsgáló bizottság előtt kiváló sikerrel tette le utolsó vizsgálatát. Gratulálunk!

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán az üresedésben levő bacssei járási orvosi állásra dr. Alföldy Béla bacsbokodi községi orvost nevezte ki.

Adomány. Dr. Strasser Henrik zombori ügyvéd a zombori magán polgári leányiskola növendékei között a magyar fogalmazásban legkiválóbbnak jutalmazására egy drb. 10 koronás aranyat küldött az iskola igazgatóságának. Az adományért az igazgatóság ez uton is köszönetet mond.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Laczkovits Miklós óverbázi községi végrehajtót a zsabylai kir. járásbíróhoz végrehajtóvá nevezte ki.

Az ujonc kontingens felemelése. A kétéves szolgálton alapuló új javaslatok szerint a közös hadsereg számára évi 159,000, a magyar királyi honvédség számára 25,000, az osztrák Landwehr számára 28,000 főben állapítja meg a létszámot. A magyar kontingens e szerint 100 percenttel emelkedik. A közös hadsereg eddigi kontingense 103,000 volt, itt tehát az emelkedés 56,500 főnyi. Ujtás a reformban az, hogy a néptanítók is kapnak önkéntesi jogot. Ez alatt az egy év alatt kiképzést nyernek, hogy az iskolában mint testi és katonai nevelés instruktorai működjenek. A honvédséget ellátják tűzérsséggel. A sorozásnál a sorsolás megszűnik, mindenkit besoroznak és a fölöteget a méltányosság szerint a póttartalékba helyezik. Az ujonclétszám felemelése alkalmából valószínűleg katonasághoz jutnak azok a városok is, amelyek eddig katonaságot nem kaptak. Reméljük, hogy a véderőreform tárgyalása kapcsán az elavult beszállásosi törvény is revízióra kerül.

A kivándorlás csökkenése.

A Cunardnak Fiuméből legutóbb elindult gőzösével csak 600 utas ment Amerikába. Ez egyrészt örvendetes bizonyossága annak, hogy a kivándorlás megcsappan, másrészt pedig igazolja, hogy a Cunard régi és lassu járatu gőzöseivel Magyarországon mitsem érhet el. — Fiumét a kivándorlók kerülik, mert a bánásmód épp oly rossz ezen a vonalon, mint az ellátás, de kerülik főleg azért is, mert a végelgyengülésben szenvedő lánaknak három hét kell az átkeléshez, holott manapság hat nap alatt lehet Newyorkba jutni, például Hamburgon vagy Brémán át. — Ujabb időben ismét fordultak elő esetek, hogy a hatóságok a kivándorlókat a Fiumén át való utazásra akarták kényszeríteni, a belügyminisztérium azonban az ily visszaélések ellen állást foglalt és gondoskodik, hogy minden kivándorló azon kikötőn át utazhassék, melyet ő maga kíván. A kivándorlókat nem szabad a hatósági közegeknek törvényellenesen befolyásolni, az az ellen vétőket megbüntetik.

Hivatalvesztés. Szemző János titeli főszolgabíró annak idején Tyrity Sándor felső-kaboli közs. végrehajtót állásától felfüggesztette, a vármegye alispánja pedig hivatalvesztéssel sújtotta, mert hivatali teendőinek elvégzésére képtelen volt s a reá bízott ügyeket nagy késedelemmel, vagy egyáltalán nem intézte el.

A tudóvész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint 1910. október havában, a magyar birodalomban 4521 egyén halt meg tudógümőkórban. E számban Bácsbodrog vármegye 139, Baja 6, Szabadka 26, Újvidék 6 és Zombor 11 áldozattal szerepel.

Kóborló gyerekek. Oszwald palánkai iparosnak Anna nevű 11 éves kis lánya és János nevű 6 éves kis fia, megunták a palánkai egyhangú életet és átrándultak Újvidékre szórakozni. Az őrző előállította őket az ügyeletes rendőrtisztviselőnél, kinek a kis Anna elbeszélte, hogy ő Újvidékre volt kíváncsi, azért tette ezt a romantikus kirándulást. A gyermekeket visszatoloncolták szüleikhez.

Gyász. Özv. *Benyács* Simonné szül. Zvarinyi Ottilia folyó hó 4-én életének 68-ik évében rövid szenvedés után Zomborban meghalt. — *Goutier* Ferenc folyó hó 6-án életének 54-ik évében hosszas betegség után jobblétre szenderült. — *Perniczai Szaich* Gyula, Káty község jegyzője és Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának tagja folyó hó 7-én életének 61., boldog házasságának 26-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után Zomborban elhunyt. — Özv. *Ádám* Fülöpné szül. Hellman Katalin folyó hó 7-én életének 89-ik évében Zomborban meghalt.

Méhészeti gyakorlati előadások. Nagy János méhészeti szaktanár folyó hó 12-én d. e. 9 órakor Adán a földmivessziskolánál, 13-án d. e. fél 9 órakor Obecsén a gazdasági népiskolánál, 14-én d. e. 8 órakor Ujvidéken Mudroch András méhesén, 15-én d. e. 8 órakor Kishegyesen a gazdasági népiskolánál, 16-án d. e. 8 órakor Bácsgyulafalván valamely méhesén, 17-én d. u. 2 órakor és 18-án d. e. 8 órakor Baján az állami tanítóképző-intézetnél, d. u. 2 órakor Baján Lamberger N. ur méhesén, 19-én d. e. 8 órakor Baján az állami kertészeged-iskolánál, d. u. 3 órakor Bátmonostoron valamely méhesén és 20-án d. e. 9 órakor Palicsan a földmivessziskolánál gyakorlati előadást tart, melyre a vármegyei kir. tanfelügyelő nyomatékosan felhívja az előadási helyeken működő, valamint a szomszédos községekben alkalmazott tanítóság figyelmét.

Érdekes kuriai határozat. A közelmúltban történt, hogy a férj házastársával szemben ajándék, lakodalmi és egyéb költségeinek visszatérítése iránt keresetet támasztott, s az ügy a kuria mint legfelsőbb bíróság döntésére került. A kuria a férjet keresetével elutasította, egyúttal ezen adott esetről kifolyólag azon érdekes határozatot hozta, hogy nincsen olyan jogszabály, melynek alapján a férj a lakodalom tartására általa önként felajánlott és tényleg eszközölt kiadásokat házastársától vagy ennek szüleitől bármikor is követelhetné, valamint arra sincs jogszabály, hogy a házastárs a kapott ajándékot elvételük esetén köteles volna visszaadni. Ezentúl a férj hiába keresi a lakodalomra elköltött pénzt, mert megtalálni nem fogja.

Öngyilkos katonaszökevény. A szabadkai löversenyter kutjában egy katona fölösülésnek indult holttestét találták. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a hulla Suttus Valentin öngyilkossá lett közkatonáé. A szerencsétlen ember még márciusban megszökött ezredétől és a tanyák között bujkált, amíg elkövette az öngyilkosságot.

Thököly-ut 10. sz. ————— Thököly-ut 10 sz

FELHÍVÁS.

BUTORT akar venni, az Aki **BUTORT** bizalommal forduljon hozzám. .: Raktáron vannak: polituros hálószobák, ugymint: kőris, cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern ebédlők, kredencek és uri szobák. **!! MEGRENDELHETŐK: !!** szalonok, könyvtárak, valamint eredeti BRONZUTÁNZATU butorok. Irodák, kávéházak és olvasótermek részére butorok mindennemű színben saját tervem szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is. 50—12

Tisztolettel

Szpevák Béla,

— műipari butorkészítő, —

ZOMBOR, Thököly-ut 10.

Törvény a drágaság ellen.

Sajnos, nem nálunk csinálnak törvényt a drágaság ellen, hanem egy Balkán-államban, a szomszédos kis Romániában, hol a pénzügyminiszter törvénytervezetet nyújtott be a képviselőháznak, amely a drágaság megszüntetésére, illetőleg csökkentésére alkalmas eszközöket tárgyalja. A szóban forgó törvényjavaslat — mely az új román kormány programjának egy integráns része — leginkább szociálpolitikai intézkedésekkel törekszik a fönnálló bajokon segíteni. Talán legfontosabb pontja az, mely a hat hektárnál kisebb paraszt-birtokokat teljesen fölmenti a földadó fizetésének kötelezettsége alól, anélkül, hogy az ilyen birtokosok megfosztatnának az általuk eddig gyakorolt választói jogosultságtól. Ez a mentesítés természetesen nem áll azokra, kiknek több birtoktete van, melyek összterülete azonban túlhaladja a hat hektárt. A törvénytervezet eltörli továbbá a lisztre és petroleumra vetett fogyasztási adót s egyben a községek adóügyét is rendezi. Az 1904-ben és 1905-ben az állam részéről vásárolt és a gazdák között kiosztott tengeri és takarmány értéke után 1911. április 1-től kezdődőleg nem fizet többé kamatot az egyes termelő; e visszatérítendő összeg csak az 1911. március 31-ig esedékessé vált kamatokat öleli föl. A nyugdíjbiztosításról szóló törvényt aként módosítja a tervezet, hogy az állam 7,300,000 leit meg nem haladó szubvenciót ad a pénztárnak s egyben 14 százalékról és 12 százalékról 12 százalékra, illetőleg 10 százalékra redukálja a nyugdíjra szükséges levonást.

Határszéli rendőrkapitányság Ujvidéken. A belügyminiszter a kivándorlás és mozgó népesség hathatósabb ellenőrzése végett Ujvidék székhelyi határszéli rendőrkapitányságot s ennek hatósági területén Gomboson rendőri büntető bírósági joggal felruházott kirendeltséget szervezett, mely folyó évi június hó 1-én kezdi meg működését. E hatósági területhez tartozik Ujvidék városa és területe, továbbá Gombos, Vajszka, Bogyán, Bácsujlak, Dunabökény, a 3 Palánka, Dunacséb, Dunagálos, Begecs, Ó- és Ujfutak, Káty, Felső- és Alsóakabol, Dunagárdony, Sajkáslak és Titel.

Hangverseny. A bajai m. kir. állami tanítóképző-intézet folyó hó 13-án, szombaton, a Nemzeti-szálló összes termeiben az ifjuság önképzőköri könyvtára és tanulmányuti alapja javára zártkörű táncmulatsággal egybekötött iskolai hangversenyt rendez.

Óvakodás a svájci ügynököktől. A horvát tartományi kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben a svájci ügynököktől való óvakodást ajánlja. Ezzel a rendelettel felhívja a kormány az utleveleket kiállító hatóságokat, hogy figyelmeztessék a kivándorolni szándékozókat, mindjárt az utlevelek kiállításának alkalmával, a svájci ügynökök tisztességtelen csábításaira és nyomatékosan hassanak oda, hogy Svájcban ne utazzanak. Ez ügynökségek legujabb szélhámosága, hogy „biztosítják” a kivándorlókat a visszautasítás ellen, ezért 10—12 korona díjat szednek, de ha a kivándorlót mégis visszautasítják, vagyis nem engedik meg neki, hogy Amerika partjára szállhasson, úgy egyszerűen nem fizetnek neki semmit. Eféle szédeltetések ellen az osztrák kormánynak is megfelelő figyelmeztetéssel kellene eljárnia.

Kutba veszett fiu. Bélyity Mirkó óbecsei lakosnak 4 éves Voin nevű fiacskája az udvaron levő kutba esett és belefult. A szülők távollétében a kis esőpség játék közben a kuthoz került, annak kávjára kuszott és a víz tükrét nézegetve, elvesztette az egyensúlyt és belepottyant a kutba. A közelben senki sem volt, aki látta volna a szerencsétlenséget s mire az anyja hazajött, hívó szavára sehonnan sem jött elő a kis Voin. Ott találták meg hosszas keresés után a kutban, melynek vize felvetette a kis fiúcska hulláját.

Rablógyilkosság. Tiszakálmánfalván Pastyán Dusan fuvarost agyonszurta és kirabolta Tanursin György kocsis és a meggyilkolt kocsiján elmenekült. A csendőrök hosszú hajszá után elfogták.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” május 7-iki száma nagy érdekességű képeket közöl az argentinai zsidó-telepítvényekről, különböző repülőgéplezuhanásokról, a rutén népéletből, a májuselsei mulatságokról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Bársony István vadász-tárcája, Mauks Kornélia adomás története Mikszáth Kálmánról, Oláh Gábor és Kétly Endre versei, Marcelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Pörge Gergely művészi rajza, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

CSARNOK.

Megszületett a Gyurika.

Elhal az én ajkam, nótás, sok beszédje
Nem szokellik hangba,
Bebujva paplanba, betakarva mélyen,
Akarják, hogy éltem' ezután így eljem.

Jó, mert én rossz voltam. Én velem hát lehet,
De, ó a szívemet
Mért tépik ily hírek, ily szomorúságok,
Ugy, hogy könnyel tudok gondolni csak rájuk.

Semmelweiss, te nagy hős! Doctorok doctora
Mindent kitaláltál,
Hogy egy kis anyánál miként segítsenek,
Ha nincsenek is körben gyógyító istenek.

Édes kis Iluskát, gyöngye, szép asszonykát
Mért tudnom hát ágyban?
Talán tüzes lázban, mely égeti, vájja,
Amiért hogy meglőn kicsi Gyurikája.

Miért hogy hab-teste, ifju anya-keble
Lihegve nem érez?
Miért hogy szívéhez nem is szoríthatja,
Aki im második boldogságos napja?

Égi verőfénye, földi menyországa,
Kicsi Gyurikája?
Am, de hála szálljon az Ur zsámolyához,
Ki csak próbára tesz, aztán gyógyulást hoz.

Nagy ám az Istennek, nagy az ő hatalma,
S kevés az emberek Hozzá bizodalma,
Örömrre csak öröm nem vegyülhet sorba,
Egyet sujt, s az ember aláhull a porba.

Mióta megkerült Polykrat gyűrűje,
Ha nagy a szerencse, féljünk kissé tőle,
És, hogy ha nem félünk, bizakodók legyünk,
Lesuhint az isten, — s be az ágyba esünk.

Irgalom istene, akit ajkam imád,
Hozd erőre újra kis Iluska mamát,
Hadd ragyogjon újra ifju egészsége,
Hadd boruljon esokja két kis gyermekére!

Zuhatag.

Kis menyasszony.

Irtá: Dóra.

Soh'se ellenkezett és minden kívánságot teljesítette. A színházban mellettem ült és egyenlően türelmes mosolygással nézte a színpadon előadott szomorú avagy vig eseményeket; közben élvezettel ropogtatta apró fogaival a kis aranybonbonniere tartalmát. Finomvonásu arcoeskájából mégis hiányzott valami, amiért nem lehetett tökéletes szépségnek nevezni. A nézeteltérésnek legkisebb nyoma se volt közöttünk soha.

— Ennek így kell lenni — jelentette ki az édes anyja. — Minden leányomat tizenhét éves korában jegyeztem el, ez az egyedül helyes!

Ez volt a véleménye Erzsébet nénié is, aki dadája volt valamikor az én kis menyasszonyomnak. Most egy kis külvárosi házban lakott az öreg asszony, kis kert is volt a

ház mellett. Jolán nagyon szerette a volt dadáját, akkor úgy gondoltam, jobban mindenkinél. Meg is mondtam ezt egyszer az öreg asszonynak.

— Mi sem természetesebb — felelte ő. — Furesa gondolatok laknak egy ilyen kis leányfejen, amiket egy férfi sem tud megérteni. Sebaj, Jolánka, ha idősebb lesz, ép olyan szótfogadó, szépséges asszony válik belőle, mint amilyen a néneji!

— De én azt szeretném, hogy boldog is legyen, hogy szeressen! Mámilyen szerelmet kívánok, mint ezt a kötelességből valót, amelyet eljegyzésének napján úgy öltött magára, mint valami ruhadarabot és azóta változatlan szeretetreméltósággal viseli!

Az öreg asszony szemüvegén keresztül komolyan nézett reám.

— Látott ön már egy tájat, napfelkelte előtt? Titokzatos ködfátyol takarja el ilyenkor a napot, ködfátyol, mit kár volna időnek előtte széjjeltépni... Be kell várni a napfelkeltét!

... Az öreg asszony allegorikus hasonlatán sokat eltűnődtem. Elhatároztam, hogy nyugodtan bevárom a napfelkeltét. De más-kép történt. Egy napon felborult minden józanságom, minden jó szándékom.

Végigsétáltunk együtt a Váci-utcán. Gyönyörű tavaszi idő volt. Még ma is érzem a fehér orgonavirág illatát, amely Jolán tavaszi kabátkájára volt feltűzve. Kedélyesen beszélgettünk egymással, amikor hirtelenül, egészen váratlanul, nagy nyugtalanságot vettem észre Jolánkán. Szokatlan csillogást láttam felvilani kék szemeiben és észrevettem, hogy — valami kényszerítő érzésnek engedve — ismételten visszanezített. Megdöbbenett a meleg, csaknem sóvárgó kifejezés, amelylyel hátranezített.

— Mit néztél oly figyelmesen Jolán? — kérdeztem.

Erősen elpirult, mint egy torkosságon rajtakapott gyermek.

— Semmi különösét Imre — mondta gyorsan — egy kirakatot, finom izléssel volt elrendezve!

Nem elégített ki a felelete, de rosszkedvű voltam és büszkeségem sem engedte meg, hogy tovább kérdezősködjek. Sokat gondoltam erre a kis jelenetre. Tehát mégis létezik valami, vagy valaki? — ami, vagy aki jobban ért hozzá életet önteni ebbe a kis márványszoborba, mint én, Torday Imre a vőlegénye?! Kellemtelen gondolat, amely még inkább hatalmába kerített, olyannyira, hogy szép kis menyasszonyomat egy titkos rendőr ravaszágával és kintartásával kezdtem figyelni.

Délutánonként eljárt Erzsé nénihez, a dadájához, ebben eddig semmi kifogásolni valót sem találtam. Hirtelenül gyanus lett előttem a kis józsefvárosi kertes házikó. Jolánka egy alkalommal felemlítette, hogy hat év óta, amióta egy kis örökség révén, Erzsé elment tőlük és saját lakást tart, legkedvesebb szórakozását képezték mindig Erzsé néninél tett látogatásai.

Elpirult, amikor beszélt erről és az ajkai is remegtek. Anyósom, aki mellette ült, kacagva mondta:

— Ezért ne boszankodjék Imre; a kis leányunk nagyon gyerekes még, mert soh'se járt iskolába, itthon tanult. Boldog, ha befőtteket és más egyéb édességet vihet a torkos öreg asszonynak. De hiszen a lakodalom után más lesz egészen. A házasság a legjobb iskola!

Én ugyan más véleményen voltam, de nem szóltam semmit, ellenben eltökélt szándékom lett kilesni mindent és tekintet nélkül pusztítani, ha rájönnek valamire, vagy „valakire”. Fülíg szerelmes voltam Jolánkába... Ezután csaknem naponta követtem Jolánkát és már első napon megállapíthattam, hogy az öt kisérő szobaleánytól a kis ház kapuja előtt elveszi a csomagot, elboacsátja a leányt, aki két óra múlva újból megjelenik ott, hogy hazakisérje a menyasszonyomat. A nyitott ablakon át sokszor jókedvű, boldog kacagás hallatszott ki hozzám; felismertem menyasszonyomnak tisztaesengős, fiatal hangját, de így kacagni őt még nem hallottam. Amikor

velem volt, csak bájosan mosolygott, mint egy jólnevelt uri kisasszonykához illő. Ki volt a varázsló, aki e csintalan, friss, természetes hangokat csalta ki belőle?! Tehetetlenül dühöngve és mégis vágyódással néztem az átkozott kis ház ablakait...

Ha este összetalálkoztunk, Jolánka szép arca változatlan szeretetreméltósággal mosolygott.

— Jól mulattál ma Erzsé néninél? — kérdeztem néha.

— Köszönöm, nagyon jól. De mi bajod, kérlek, összetörted a virágokat, szegény, szép virágok! Pedig ugy-e, nekem hoztad őket?

— De kérlek Imre, mi történt? ... kérdezte ijedten.

Nem feleltem semmit. Majd megtudja, hogy mi történt. Eltökélt szándékom volt megismerni ezt az árnyékot, amely jövőm boldogságára esett, a helyszínen akartam meggyőződni, hogy mit rejteget a kis külvárosi ház. Jogomban állott megjelenni mindenütt, ott, ahol a jövőbeli feleségem időzik...

A következő napok egyikén, estefelé, ott álltam megint a megszokott rejtekhelyemen. Jolánka még jobbkedvűnek látszott, mint eddig bármikor. Néhányszor Erzsé néni hangos nevetését is hallottam. Egyszerre aztán csend lett.

— Elég volt — mondta Erzsé néni — tálald fel a bucsucokoládét aranyom, a kocsis is mindjárt itt lesz... Hova lett a hadnagy sapkája!?

Ez a nyugodt hangon mondott kérdés valósággal megörjítet. Dühöngve rohantam keresztül a kis kerten és hirtelenül kivágtam a szobaajtót, hogy leleplezzem a hűlelont. Amikor a küszöbön megálltam, Jolánka — aki éppen egy kis gyermeket akart befektetni a bölcsőjébe — hangos sikollyal az öreg Erzsé néni karjai közé bujt. Az öreg asszony ijedten keresztet vetett magára és egyremásra csak mondogatta:

— Szentséges Szűz Mária, oltalmaz bennünket!...

A társaság többi tagjai, amely két hölgyből és egy huszártisztból állott, nyugodtan megmaradt a helyén, az asztalnál. Mindegyikük elé egy csésze csokoládé volt állítva. Sértően közömbös arcot vágta... Be kell vallanom, — hogy szegények, nem tehetek róla! Az arcuk viaszkból volt, a szemük üvegből! A dühöngő Othello egy babatársaságba került!...

Értelmetlenül bámultam a furesa társaságra, de Erzsé néni csakhamar visszanyerte hidegvérét. A zokogó Jolánkát leültette egy székre, engem pedig szelíden kituszkolt az előszobába, onnan benyitott a másik lakosztályába és miután székkel kínált meg, megállt előttem és ünnepélyes hangon kezdett el beszélni:

— Nem csodálom, ha bárki is megütöznék abban, hogy egy tizenhétéves leány, aki már menyasszony, — még babádit játszik és egy őszhaju vénasszony támogatja öt gyerekes játékában: Ön azonban, Torday ur, megért engem, ha azt mondom Önnek, hogy amikor Jolánkát támogattam apró kedvteléseiben, a jövőbeli feleségében megőriztem az ön részére a legjobbat, a legboldogítóbb kincsét. Amikor tizenhatodik születésnapját ünnepeltük, a nagyságos asszony gyönyörű briliáns gyűrűt vett a leányának és egyben megparancsolta neki, hogy dobja félre a bábuit! Ideje, hogy korának megfelelően viselkedjék. Szegény gyermekem! Még aznap estefelé beállított hozzám, mögötte cipelte be a János inas a bábait.

— Idehoztam őket hozzád, ugy-e megengeded, hogy itt maradjak nálad, majd én főzök, varrok nekik és mesélek is, mint ahogy eddig tettem! Engedd meg, hiszen ez az én legnagyobb örömöm!

Beleegyeztem, szívesen és örömmel egyeztem bele. Egyszer, amikor önköz együtt sétáltak a Váci-utcában, meglátott Jolánka egy elsőrangú játékszert kirakatában egy gyönyörű nagy pólyásbabát, másnap pénzt hozott nekem és megkért, vegyem meg neki a bábát, nem bánja, akármennyibe kerül is. Megígérte akkor, hogy menyegzője napján

véget vet a játéknak. Lásna uram, nem nagy szerencsétlenség, amikor Jolánka a bábú mellett megtanult omltetet sütni, jó csokoládét készíteni, ruhácskát varrni és szebbnél-szebb meséket mondani. Ezeknek, gondolom, talán jobban veheti még hasznát, mint számtalan más fiatal hölgy, azoknak az arcpírító játékoknak, — amelyeknek ugyan semmi közük a gyermekszobához — amelyből ők már tíz éves korukban bujtak ki, de annál komolyabbak és veszélyesebbek! Ennyit, kedves uram, már évek óta nem beszéltem — de erre, szükség is volt ma!

— Azt se tudom, hogyan háláljuk meg önnek kedves Erzsé néni azt, amivel Jolánkával együtt tartozunk önnek — mondtam meghatva és megragadtam az asszony sovány barna kezét. Jelentsen be kérem az én kicsikémmel. Engedelmet kérek tőle arra, hogy egy csésze csokoládét ihassunk a babaasztal nagyérdemű vendégeinek társaságában.

Az öreg asszony néhány pillanatig áthatóan nézett az arcomba, azután meghatottan nyomta meg a kezemet és kiment.

Sokáig tartott, amíg Jolánka elfogadott, de végre mégis megengedte, hogy részt vegyek a gyerekek áloméletében. Megismerkedtem a két babahölgygyel és a sapkanélküli huszártisztal, végül bemutatott nekem a kis pólyásbabát is, akinek ma ünnepelték a keresztelőjét. Az egész társaság kifogástalanul viselkedett és én elkövettem mindent, hogy megszerettessem magamat — ami várakozáson felül sikerült is — mert a jó pajtású változott vőlegénybe hirtelenül fülíg szerelmes lett a kis Jolán... Bevártam a napfelkeltét...

HIRDETÉSEK.

516/1911.

Bérbeadási hirdetmény.

Ujszivác község előljárósága közhírré teszi, hogy a **községi nagyvendéglő**, az ugyanazon épületben levő **mészárszékekkel együtt** 1288 kor. évi kikiáltási ár mellett **1911. évi május hó 21. napján d. u. 2 órakor Ujszivác község házánál** 1911. évi október hó 1-ső napjától kezdve három egymásután következő évre szóbeli árverés útján együttesen, — esetleg a nagyvendéglő és mészárszék külön-külön is bérbe fog adni, melyekre azonban az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók.

A bérbeadási feltételek Ujszivác község előljáróságánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ujszivác, 1911. május 3.

Eimann Károly, Hettesheimer Jakab,
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

Kifőzés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy az **Ipartestület helyiségében folyó**

— hó 15-étől kezdve —
kifőzést
létesíték.

Étkezésre elfogadok úgy a házban, valamint azon kívül is **jutányos árak mellett.**

Tisztelettel

Reinhoffer István,
vendéglős.

Meghívás.

Az 1898. XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

zombori ipari hitel- és árucarnok-szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja **1911. évi május hó 14-én d. e. 10 órakor** a saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 40. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend: 1. Mult évi üzleteseeményekről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság 4 tagjának választása. 6. Az alapszabályok módosítása. 7. Netáni indítványok.

1909. évi december hó 31-én volt a szövetkezetnek 241 tagja 337 üzletrésszel, az év folyamán belépett 7 tag 7 üzletrésszel, kilépett 5 tag 6 üzletrésszel, maradt tehát az év végén 243 tag 338 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által felülvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Zombor, 1911. április 20.

Az igazgatóság.

1655/1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Veprőd községben megüresedett orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása havi előleges részletekben fizetendő évi 1600 kor. készpénz fizetés s az 1908. évi XXXVIII. t. c. 15. §-a szerinti 5 évenkénti 200 korona nyugdíjba beszámítandó korpótlék, mely 800 koronáig emelkedhet; 800 korona lakáspénz s a vármegyei törvényhatósági bizottság által jog-

erősen megállapítandó látogatási díjak s fuvarátalány.

A megválasztandó orvos kézi gyógy-szertár tartására kötelezett.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen — születési anyakönyvi kivonattal s az eddigi működést igazoló hatósági bizonyítványokkal is felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi június hó 1-éig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Kuda, 1911. május 1-én.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

2-1

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort eséplők, szeeskaavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot

VARGA N.

ZOMBOR, Militicsi-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolesőbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!

Üzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

4385/P. 1911. szám.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 120564/V. A—2. 1910. sz. a kelt határozatával a pékla-pusztai kincstári birtokon berendezendő rizstelep öntözése céljából tervezett vizimű létesítését a Nagy Mihály és illetve Makay Lukácsné bácskereszturi lakosok résznek szolgálmi kártalanítás ellenében való igénybevételével engedélyezvén, de a nevezett földtulajdonosok a közigazgatási hatóság által megállapított 1662 korona kártalanítási összeg mérvében meg nem nyugodván, a kir. törvényszék a kártalanítási összegnek a vízjogi törvény (1885: XXIII. t. c.) 170. és 171. §-aihoz képest a kisajátítási törvényben (1881: XLI. t. c.) a kártalanításra nézve meghatározott eljárás megfelelő alkalmazásával leendő megállapítását rendeli el.

A kártalanítási eljárás foganatosítására határnapul **1911. évi május hó 27-ikének (huszonhét) délelőtt 8 óráját** Bácskeresztur község házához kintüzi és e helyen és időben való megjelenésre Nagy Mihály és Makay Lukácsné bácskereszturi lakosokat földtulajdonosokat, Nagy Mihály apja bácskereszturi lakost mint szolgálmi jogosultat;

továbbá a pékla-pusztai m. kir. állami rizstelep kezelőségét, mint az engedélyes kir. kincstár képviselőjét,

ugy dr. Rapp András zombori ügyvédet, mint a távollevők és ismeretlen érdekelték képviselőre ezennel kirendelt ügygondnokot a törvényes következmények terhével és oly figyelmeztetéssel idézi meg, hogy bármelyikük elmaradása tárgyalás megtartását és a kártalanítás tekintetében az érdemleges határozat meghozatalát gátolni nem fogja.

A tárgyalás vezetésével dr. Margitai Valér kir. törvényszéki bírót bizza meg, aki mellé jegyzőkönyvvezetőül Schmidt Adám jeggyakornokot küldi ki.

Zomborban, 1911. évi április hó 26-án.

A kir. törvényszék mint birtokbiróság.

Olvashatlan aláírás, Dr. Eperjessy Béla,
jegyző. 3-2 kir. tszéki elnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Lapunk
kiadóhivatalában egy
TANULÓLEÁNY
fizetéssel felvétetik.

• Mutatványszám ingyen! •

• JÓ PAJTÁS
a legkedvesebb képes gyermeklap.

Felolvasó szerkesztő: **SEBŐK ZSIGMOND**
Főmunkatárs: **BENEDEK ELEK**

Kiadóhivatal: **FRANKLIN-TÁRSULAT**
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.
Előfizetni lehet a kiadóhivatalban és minden könyvkereskedésben.
Előfizetési ár negyedévre: 2 K 50 L.

• Mutatványszám ingyen! •

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégebb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala
(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A tavasz beálltával ne felejtse **festék, lakk, lakkfesték, ecset stb.** szükségleteit már most

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedő cégnek

külön e célra :: :: **!! FESTÉKÜZLETÉBEN !! ZOMBOR.**
:: :: berendezett Szentgyörgy-tér 6. szám

(dr. Pávlovits-féle palota) fedezni, mivel ezen cég az összes **festékárukat**, valamint az ezen szakba vágó összes más cikket nagy mennyiségben eredeti forrásból szerzi be s így csak ezen cégnél van alkalma a legjobb minőségű árut, **aránytalanul olcsó áron** bármily csekély mennyiségben beszerezni.

Ha tehát szüksége van bármilyen **vegyi és földfestékre**, finom, saját őrlésű tiszta **olajfestékre**, finom, finomabb és legfinomabb **borostyán padlófestékre**, rögtön száradó legfinomabb **linoleum padlóakk festékre**, finom **parkott feny-mázra** és **viaszra**, ugyszintén finom **hintőfénymázakra** bármily minőségben, az összes **többi fénymázakra** bármely munkához, a legjobb minőségű **mázoló, festő és egyéb ecsetekre**, valamint kerti és vasbutorok festéséhez szükséges **emalakk festékekre** eddig nem létezett jóminőségben, valamint ha szüksége van bármely néven nevezendő **fertőtlenítő szerekre, kátrányra** vagy **karbolineumra**, úgy forduljon becses megrendelésével a legnagyobb bizalommal cégünkhöz, mert ily módon sok pénzt és fáradságot megtakaríthat magának.

Iparosoknak gyári árak!

Megtisztelő látogatását kérve, jegyzünk

kiváló tisztelettel

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedők.

*-41

Házeladás.

Csihás Benő-utca 6. és Galamb-utca 2. számú (a Fehér galambhoz című vendéglő) ujonnan épült házaimat, melyek forgalmas helyen állanak s bármiféle üzletnek megfelelnek, **szabad kézből eladom.**

Zombor, 1911. évi május hó 1-én.

Gruits Trifon

háztulajdonos.

3-2

A zombori műjéggyár

(Angyal és Társai)

értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **f. évi május hó 1-től fogva mindennap frissen gyártott jég kapható a gyárban, Zöldkert-utca 19. sz. alatt.** Előjegyzést elfogad: **Raits István** bádigos és **Pálits József** lakatos. **Telefonszám 112-**

2-2

Egészségéről van szó! Igyek naponta 1-2 palack

Szent István védjegyü Dupla Malátasört,

mely üdit, gyógyít. 10-8

A sörparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfőzdeinek ez a világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üditő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység, álmatlanság, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben, Korányi tanár Budapesten, Glax tanár Abbáziában és számos szaktekintély.

Bécs város kényes izlésű közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt ebből a magyar sörből.

Főraktár: Ráczi és Czvrkusits fűszer- és csemegekereskedésében

Telefon 29.

ZOMBOR.

Telefon 29.

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

Vizslakölyök

= eladó: =

4 hónapos, fekete, kan, ára 30 korona.

Gákovai-utca 8/b sz. 2-2

983/1911.

Pályázati hirdetmény.

Militics község előjárósága 600 korona készpénz, ruházat és felszerelés javadalmazással egybekötött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdet.

Szabályszerűen felszerelt kérvényeket Militics község előjáróságához **folyó évi május hó 20-áig** kell beadni.

Militics, 1911. évi május hó 1-én.

Maár József,

Wischt András.

jegyző.

biró.

1929/1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kula községében megüresedett kataszteri nyilvántartói s községi irnoki állásokra pályázatot hirdetek.

A kataszteri nyilvántartó javadalma évi 1100 kor. készpénz és 120 kor. laktér fizetés.

Az irnok javadalma évi 800 kor. készpénz és 120 kor. laktér fizetés.

Pályázati határidő **f. évi május hó 31-éig.**

A kellően felszerelt pályázati kérvények alulírott főszolgabíróhoz adandók be.

Kula, 1911. május 1.

Dr. B U D A Y,

főszolgabíró.

2-2

859. szám. 1911

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1910. évi 110554 és 111948. számú végzése következtében dr. Ujlaki József budapesti ügyvéd által képviselt Schwartz Ferenc és Fülöp budapesti cég javára 589 korona 79 fillér s járulékaik erejéig 1910. évi november hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1220 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1910. évi V. 1426/10. sz. végzése folytán 289 kor. 79 fill. hátr. tökekövetelés, ennek 1910. évi október hó 31-től, 300 kor. után október hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 102 korona 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bezdánban adós lakásán leendő eszköz-lésére 1911. évi május hó 22-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1911. évi április hó 19-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.